

**UCHWAŁA NR 41/V/19
RADY MIEJSKIEJ WĘGLIŃCA**

z dnia 5 lutego 2019 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2019 – 2024**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r., poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz.1390) Rada Miejska Węglińca uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2019 – 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Węglińca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Wiesław Piechota

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2019 – 2024 wynika z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podstawą do podjęcia działań związanych z opracowaniem nowego Programu było zakończenie okresu obowiązywania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2016 – 2018. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2019 – 2024 jest uzasadnione.

Załącznik do uchwały nr 41/V/19
Rady Miejskiej Węglińca
z dnia 05.02.2019 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC
NA LATA 2019 - 2024**

WĘGLINIEC 2019

Wstęp

Uchwalenie przez Radę Miejską Węglińca Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2019 - 2024, zwanego dalej Programem to zadanie wynikające z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W Programie na lata 2016-2018 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w ramach Programu na lata 2016-2018, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta i Gminy Węglińca.

Problem przemocy w rodzinie niemal od zawsze był i będzie obecny w życiu społecznym. Od wieków niechlubnie towarzyszy narodom, całym pokoleniom, jednostkom, wpisując się w karty historii. Zjawisko to zawsze niekorzystnie wpływa na osoby, które jej doświadczają, powodując trwałe i niekorzystne zmiany w sposobie myślenia, które utrudniają przeciwstawienie się oraz przeciwdziałanie temu zjawisku. Przemoc dotyka osób różnej płci i wieku, pochodzących ze wszystkich warstw społecznych. Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety oraz osoby zależne: dzieci, osoby okresowo lub trwale niepełnosprawne ze względu na wiek czy stan zdrowia. Zjawisko przemocy niszczy siłę woli ofiary, powoduje, że żyje ona w ciągłym strachu i poczuciu ubezwłasnowolnienia. Ofiary przemocy często pozostają z tym problemem same. Brak w nich siły, aby przerwać „koło” przemocy, przyzwyczajają się do istniejącego stanu rzeczy, aż w końcu zanika w nich nadzieja na zmianę swojego losu. Ofiary przemocy często nie mają wsparcia ze strony bliskich-rodziny, przyjaciół, znajomych oraz brak im wiedzy na temat form pomocy i instytucji, które świadczą pomoc i wsparcie. Nadrzędną sprawą podejmowanych działań w obszarze przemocy domowej powinna być zatem szybka reakcja mająca na celu przerwanie przemocy oraz zaoferowanie bezzwłocznej i skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Skuteczność podejmowanych działań w przeciwdziałaniu przemocy zależy przede wszystkim od współdziałania lokalnej społeczności, instytucji oraz organizacji zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zakłada skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy, działań promocyjnych i edukacyjnych, kształtowanie pozytywnych postaw wolnych od przemocy.

I. Podstawy prawne Programu

Założenia niniejszego Programu zostały opracowane na podstawie następujących aktów prawnych:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390).
2. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137).
3. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.).
4. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994).
5. Uchwały nr 52/VI/11 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 28 czerwca 2011r. w sprawie powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Założenia niniejszego Programu są skorelowane z następującymi dokumentami:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, załącznik do uchwały nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. (M.P. z 2014r., poz. 445) .
2. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Węglińca na lata 2014-2020 przyjętą uchwałą nr 756/XXXVIII/14 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 13 listopada 2014 r.
3. Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińca na rok 2019 przyjęty uchwałą nr 33/IV/18 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 28 grudnia 2018r.

II. Diagnoza zjawiska przemocy w gminie Węglińca

Przemoc w rodzinie, w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zjawisko przemocy przybiera formę przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej oraz zaniedbania.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w społeczeństwie i dotyczącym ludzi o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Przemoc domowa rzadko jest czynem jednorazowym. Znacznie częściej jest procesem o długiej nawet kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości.

Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

- **Faza narastającego napięcia** – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężeniem sytuacji konfliktowych. W tej fazie dochodzi do rozmaitych incydentów takich jak np. przejawy zazdrości, gniewu, kontrolowanie członka rodziny, używanie obraźliwych słów. Sprawca jest stale poirytowany i prowokuje kłótnie. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się za wszelką cenę uspokoić sytuację zaspokajając żądania partnera i robiąc wszystko by poprawić mu nastrój. Przyczyny narastającego napięcia mogą tkwić poza rodziną. Sytuacja staje się nie do zniesienia i pojawia się agresja.

- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji. Ta faza trwa stosunkowo krótko, ale może zakończyć się dramatycznie: pobiciem, uszkodzeniem ciała, a nawet śmiercią zaatakowanej osoby. Na tym etapie pojawia się u osoby doznającej przemocy przerażenie, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w fazie trwania przemocy osoby, które jej doznały decydują się wezwać pomoc i złożyć skargę.

- **Faza miodowego miesiąca** – jest to faza skruchy i okazywania żalu ze strony sprawcy. Na tym etapie istnieje szansa, że jeśli sprawca chce utrzymać związek podda się a jego agresywne zachowania zostaną powstrzymane. Jednak bez trwałej specjalistycznej pomocy faza ta kończy się nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy. Przedstawione cykle mogą trwać wiele lat. Przemoc przybiera na sile, zachowanie sprawcy oraz skutki jego negatywnego działania są coraz bardziej dotkliwe. Trzecia faza „miodowego miesiąca” jest coraz krótsza, stając się z czasem przerwą kilkudniową.

Konsekwencje przemocy w rodzinie zarówno te natychmiastowe jak również te odległe w czasie skutkują urazami psychicznymi występującymi u poszczególnych członków rodziny, co stanowi poważny problem społeczny - destrukcję rodziny oraz eskalację przemocy. W celu przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom społecznym konieczne jest tworzenie specjalistycznej formy wsparcia przedstawicieli profesji pomocowych oraz ustalenie jednolitych standardów pomocy min. poprzez opracowanie założeń niniejszego Programu.

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców miasta i gminy Węglińiec.

Program adresowany jest do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

Instytucją koordynującą w gminie Węglińiec działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu, zwany dalej Zespołem Interdyscyplinarnym powołany Zarządzeniem nr 83/2017 Burmistrza Gminy i Miasta Węglińiec z dnia 25.08.2017 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Węglińcu, zmieniony Zarządzeniem nr 95/2018 Burmistrza Gminy i Miasta Węglińiec z dnia 17.10.2018 r.

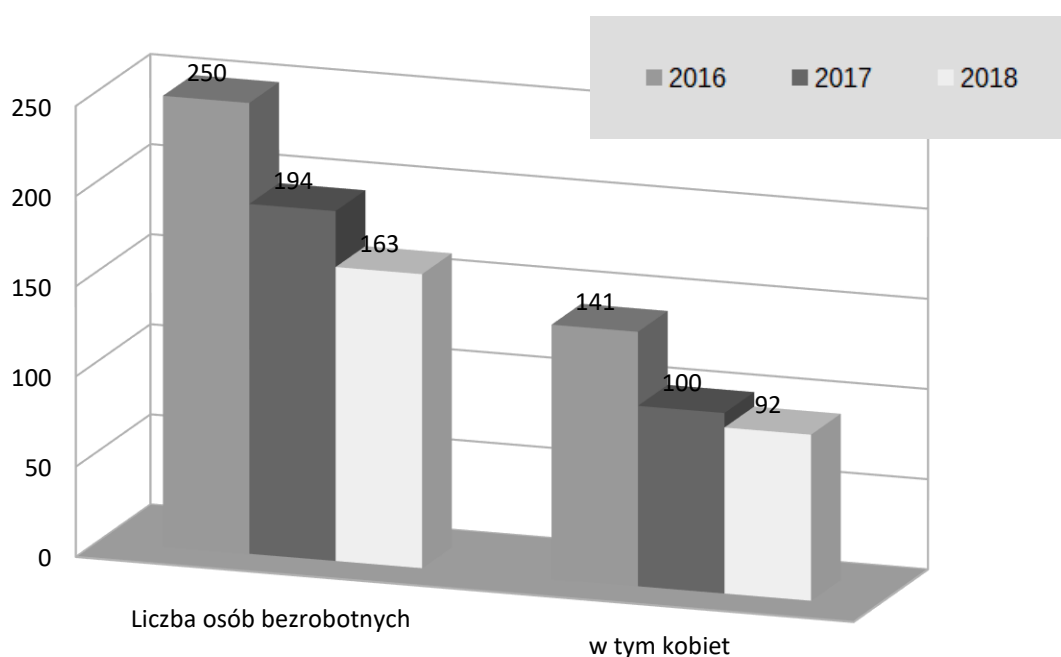
W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

1. Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węglińcu.
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu.
3. Szkoły Podstawowej w Węglińcu.
4. Szkoły Podstawowej w Czerwonej Wodzie.
5. Praktyki Lekarzy s.c. w Węglińcu NZOZ.
6. Komisariatu Policji w Pieńsku.
7. Sądu Rejonowego w Zgorzelcu.

Węgliniec jest gminą miejsko-wiejską w województwie dolnośląskim, w powiecie zgorzeleckim. Gmina Węgliniec składa się z miasta Węgliniec oraz siedmiu sołectw: Ruszów, Kościelna Wieś, Jagodzin, Piaseczna, Stary Węgliniec, Zielonka i Czerwona Woda. Na dzień 31 grudnia 2017 r. w/g danych GUS Gmina i Miasto Węgliniec liczyła 8 402 mieszkańców. Średni wiek mieszkańców to około 41,7 lat. **62,7%** mieszkańców gminy Węgliniec jest w wieku produkcyjnym, **16,5%** w wieku przedprodukcyjnym, a **20,8%** mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się tendencję do zmniejszania się liczby mieszkańców gminy.

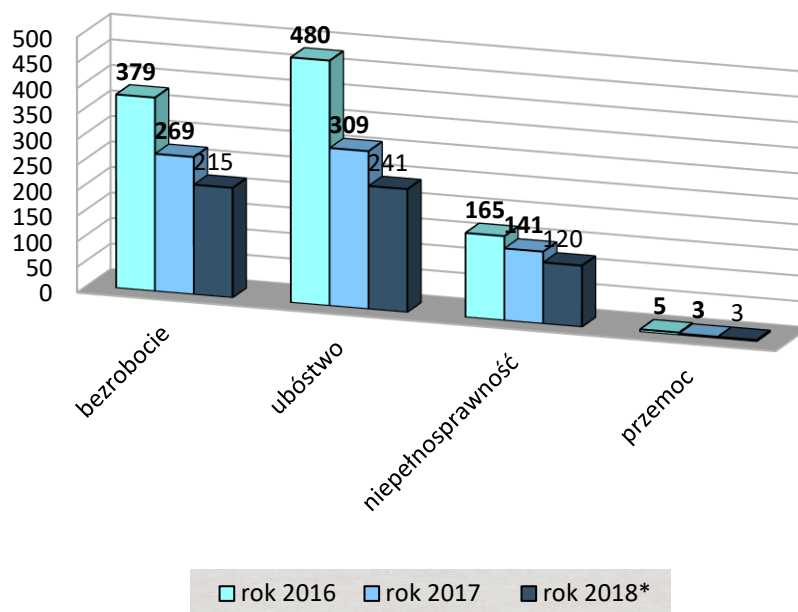
Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu wynika, iż liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na dzień 30 września 2018 r. wynosiła 163 osoby, w tym 92 to kobiety. Liczba osób bezrobotnych sukcesywnie spada, porównywalnie na koniec grudnia 2017r liczba osób bezrobotnych wynosiła 194, w tym 100 to kobiety a na koniec grudnia 2016 r. 250 osób, w tym 141 kobiet.

Wykres nr 1 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Zgorzelcu. Stan na 30 września 2018 r.

Źródło : opracowanie własne na podstawie danych PUP w Zgorzelcu.

Z danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węglińcu, zwanym dalej Ośrodkiem wynika, iż liczba osób korzystających z pomocy materialnej Ośrodka wg stanu na dzień 30 września 2018 r wynosiła 364, na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 446 , wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. liczba osób korzystających ze pomocy materialnej wyniosła 587. Główną przesłanką ubiegania się o pomoc materialną pozostaje niezmiennie ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

Wykres nr 2 Powody przyznania pomocy materialnej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu

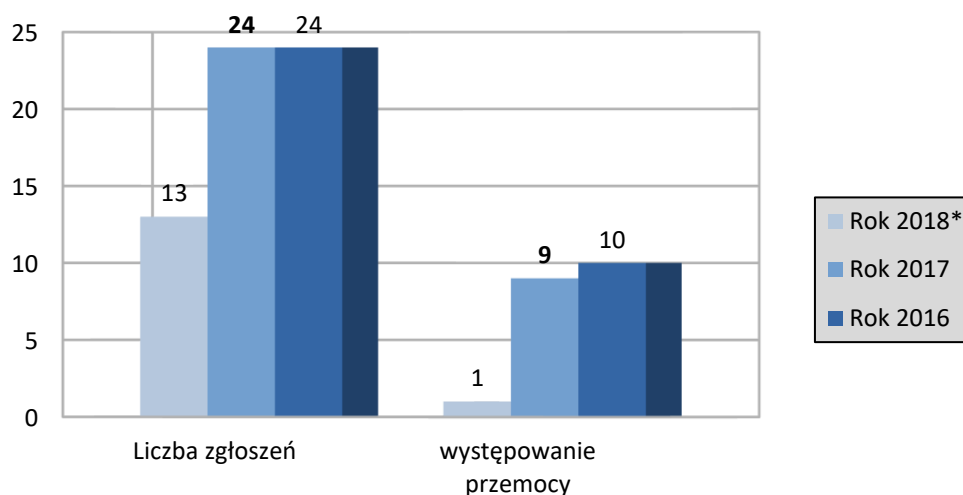
* stan na dzień 30 wrzesień 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węglińcu.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu wynika, iż zjawisko przemocy występuje w wielu przypadkach rodzin wnioskujących o pomoc w zobowiązaniu do leczenia odwykowego (w roku 2016 – 41,67% , w roku 2017 - 37,5% a w 2018r – 7,8%). Z przedstawionych danych można zaobserwować tendencję malejącą, przemocy w rodzinie nie zawsze towarzyszy występowanie alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych. Istnieją badania, które stwierdzają, iż w przypadku kobiet maltretowanych przez nadużywających alkohol mężów, wyraźna jest tendencja do powtarzania się w ich małżeństwie sytuacji rodzinnej z dzieciństwa. Córki nadużywających alkoholu ojców, decydowały się na małżeństwo z mężczyznami prezentującymi te same skłonności. Pernanen (1981) w swoich badaniach nad wpływem alkoholu na przestępczość wskazuje, że istnieją trzy następujące mechanizmy:

- alkohol redukuje zahamowania i wyzwala zachowania przestępcze, dewiacyjne;
- alkohol zmienia aktywność neuroprzekaźników, co wiąże się z rozwojem zachowań agresywnych;
- przewlekły alkoholizm prowadzi do dysfunkcji kory mózgowej, szczególnie płata skroniowego, co również sprzyja patologii zachowania.

Alkohol nie jest jednak przyczyną bądź skutkiem występowania przemocy, a czynnikiem współwystępującym, tzw. czynnikiem ryzyka pojawienia się przemocy w rodzinie, a tym samym powodującym jej dysfunkcje.

Wykres nr 3 Liczba przypadków współwystępowania alkoholu w przemocy domowej

* stan na dzień 30 września 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu

Z danych Komisariatu Policji w Pieńsku wynika, iż w przypadku interwencji domowych podejmowanych przez funkcjonariuszy większość z nich kończy się założeniem Niebieskiej Karty. Niemal w 50 % w przypadku zakładania NK występuje alkohol.

Tabela nr 1. Liczba interwencji domowych i współwystępowanie alkoholu.

Liczba interwencji domowych związanych z przemocą domową i współwystępowaniem alkoholu					
rok 2016		rok 2017		rok 2018	
Liczba interwencji	19	Liczba interwencji	17	Liczba interwencji	2
współwystępowanie alkoholu	8	współwystępowanie alkoholu	6	współwystępowanie alkoholu	1
Liczba Niebieskich Kart	17	Liczba Niebieskich Kart	13	Liczba Niebieskich Kart	2

* stan na dzień 30 września 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Pieńsku oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu

Na podstawie zebranych informacji z poszczególnych instytucji można stwierdzić, iż w 2018r nastąpił spadek występowania przemocy w rodzinie, świadczą o tym również dane uzyskane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela nr 2 Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych

	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018*
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	3
Liczba powołanych grup roboczych	21	19	4

* stan na dzień 30 września 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego reguluje z art. 9a ust.7 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w brzmieniu posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Grupy robocze powołane są indywidualnie do każdego, odrębnie prowadzonego postępowania w ramach procedury Niebieskiej Karty, a zwoływane w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na miesiąc.

Tabela nr 3 Wykaz ilościowy Niebieskich Kart

	Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018*	
Liczba Niebieskich Kart	21		19		4	
Liczba osób objętych procedurą Niebieskiej Karty	80		72		13	
Instytucje zgłaszające, w tym	MGOPS	2	MGOPS	5	MGOPS	0
	KP	17	KP	13	KP	2
	GKRPA	2	GKRPA	0	GKRPA	0
	ZS Węglińiec	0	ZS Węglińiec	1	ZS Węglińiec	0

* stan na dzień 30 września 2018 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Legenda:

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu;

KP – Komisariat Policji w Pieńsku;

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu;

SP Węglińiec – Szkoła Podstawowa w Węglińcu

Liczba formularzy wszczynających procedurę Niebieskiej Karty – Niebieska Karta-A na dzień 30 września 2018 r. stanowi 1/4 liczby prowadzonych postępowań w 2016 i 2017 r. . Do wszczęcia procedury Niebieskiej Karty upoważnionych jest kilka instytucji, jednak niezmiennie od 2011 r., tj. powstania Zespołu Interdyscyplinarnego największa liczba założonych formularzy Niebieska Karta-A jest przez funkcjonariuszy Policji.

Tabela nr 4 Procedura Niebieskiej Karty – przemoc według płci i wieku

	Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018*	
Liczba kobiet doznających przemocy w rodzinie	16		15		1	
Liczba mężczyzn doznających przemocy w rodzinie	3		1		1	
Liczba dzieci (0-18 lat) doznających przemocy w rodzinie, w tym	dziewczynki	1	dziewczynki	1	dziewczynki	0
	chłopcy	1	chłopcy	3	chłopcy	0

* stan na dzień 30 września 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Analizując dane Zespołu Interdyscyplinarnego – przemoc według płci i wieku w większości osobami doznającymi przemocy są kobiety. W przypadkach stosowania przemocy wobec dzieci, zachowania przemocowe dotyczą dzieci płci żeńskiej jak i męskiej.

Powyższe dane dotyczące przemocy rozpatrywanej w kontekście płci i wieku ukazują wyłącznie osoby bezpośrednio doznające aktów przemocy. W statystyce nie są ujęte dzieci, które są pośrednimi ofiarami przemocy, tzn. są obserwatorami agresywnego zachowania wobec kogoś innego. Biorąc pod uwagę fakt występujących u dziecka zaburzeń emocjonalnych powstałych na skutek przemocy zarówno doświadczanej bezpośrednio jak również pośrednio, zakłada się, iż nieletnich ofiar przemocy jest znacznie więcej.

Tabela nr 5 Dane dodatkowe z Niebieskich Kart

	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018*
Liczba złożonych zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (znęcania się – art. 207 Kodeksu karnego) do Prokuratury przez Zespół Interdyscyplinarny	1	0	0
Liczba złożonych zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (znęcania się – art. 207 Kodeksu karnego) do Prokuratury przez osobę doznającą przemocy	8	1	0
Liczba wyroków skazujących	4	1	0
Liczba postępowań umorzonych	1	0	0

* stan na dzień 30 września 2018r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Na podstawie kilkuletniego doświadczenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego można stwierdzić, iż skuteczniejszym jest motywowanie osób pokrzywdzonych przemocą do podejmowania działań zmierzających do ustania przemocy i ukarania sprawcy przemocy oraz wspieranie ich w tym

postępowaniu w odróżnieniu od podejmowania działań z urzędu, w imieniu osoby doznającej przemocy. Stąd ograniczona liczba złożonych zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Zespół Interdyscyplinarny.

Dane te jednak nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie Gminy Węgliniec. Zjawisko to jest powszechne, jednak nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie jej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemyanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej. Wciąż jednak jest to zjawisko trudne do oszacowania. Osoby doznające przemocy najczęściej ukrywają fakt bicia i wykorzystywania przed otoczeniem, rzadko również decydują się na fachową pomoc którejś z zajmujących się tym problemem instytucji. Incydenty przemocy wewnątrzrodzinnej są dość łatwe do ukrycia w początkowej fazie występowania. Trzeba podkreślić, iż przemoc nie jest rozwiązaniem konfliktów rodzinnych i bezpośrednia reakcja na nią, jak również długotrwałe jej skutki przyczyniają się do wewnętrznego rozbicia rodziny. Z tego powodu ważne jest by osoba doznająca przemocy w miarę możliwości jak najszybciej uzyskała dostęp do profesjonalnego wsparcia psychologicznego. Coraz częściej reakcję na przemoc analizuje się w kategoriach urazu psychicznego, który czyni jednostkę bezsilną, rodzi się strach i poczucie zagrożenia.

Poza procedurą Niebieskiej Karty, Zespół Interdyscyplinarny podejmuje działania profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Realizowana jest Kampania „Biała wstążka”. Kampania, począwszy od 1991 roku, odbywa się w dniach od 25 listopada do 10 grudnia. Początek to, przypadający na 25 listopada, Międzynarodowy Dzień Przeciw Przemocy Wobec Kobiet – upamiętniający zamordowanie działaczek na rzecz praw człowieka, sióstr Mirabal, w 1960 r. w Republice Dominikany. 6 grudnia to dzień upamiętnienia wydarzenia z 1989 r., kiedy w budynku politechniki w Montrealu mężczyzna zastrzelił 14 kobiet i ranił 13 innych osób. 16 Dni przeciw przemocy ze względu na płeć, kończy 10 grudnia – Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka jest to podkreślenie, że przemoc wobec kobiet jest łamaniem podstawowych praw człowieka. Realizowana jest również kampania „Pomarańczowa wstążka” Co roku przez 19 pierwszych dni listopada Fundacja po DRUGIE we współpracy z innymi organizacjami, instytucjami, placówkami pracującymi z dziećmi i młodzieżą bierze udział w światowej kampanii 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży. Kampania rozgrywa się na wszystkich kontynentach, we wszystkich krajach świata. Na początku listopada mówimy o prawach dziecka, godności, szacunku, bezpieczeństwie, wolności. Przypominamy i uczymy się tych wartościach, które są niezbędne do prawidłowego rozwoju i dobrego życia. Symbolem kampanii jest pomarańczowa wstążka.

Pomarańczowy, to kolor ostrzegawczy. Prowadzone w ramach kampanii działania mają ostrzegać. Zwracać uwagę. Uczyć widzieć więcej i lepiej.

Podobnie jak w latach ubiegłych dystrybuowane są materiały edukacyjne na temat przeciwdziałania przemocy, w tym plakaty i ulotki informacyjne z danymi kontaktowymi instytucji świadczących pomoc w zakresie przemocy na terenie powiatu zgorzeleckiego, organizowane są szkolenia i warsztaty dla uczniów szkół na terenie Gminy, szkolenia dla nauczycieli i członków Zespołu Interdyscyplinarnego..

III. Cele Programu

1. Cel główny

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i problemów z nią związanych wśród mieszkańców Gminy i Miasta Węgliniec.

2. Cele szczegółowe:

- a) Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy.
- b) Zapewnienie kompleksowej pomocy wszystkim członkom rodziny w której dochodzi do aktów przemocy.
- c) Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- d) Dążenie do podniesienia kompetencji służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez system szkoleń i zintegrowanie działań poszczególnych instytucji.
- e) Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

IV. Zadania Programu

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy poprzez:

- a) Współpracę podmiotów i instytucji wskazanych w Programie, wymiana doświadczeń oraz koordynację założeń programowych.
- b) Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez monitorowanie sytuacji rodzin w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.
- c) Kontynuacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2. Zapewnienie kompleksowej pomocy wszystkim członkom rodziny w której dochodzi do aktów przemocy poprzez:

- a) Realizację procedury Niebieskiej Karty oraz podejmowanie interwencji w środowiskach doświadczających przemocy w rodzinie.
- b) Organizowanie profesjonalnego poradnictwa z zakresu skutecznej pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej i innej niezbędnej osobie doznającej przemocy w rodzinie.
- c) Motywowanie i kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz innych formach pomocy dla osób stosujących przemoc.
- d) Występowanie do Prokuratury bądź Policji z zawiadomieniem o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa i wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną.
- e) Otoczenie wsparciem dzieci i młodzież z rodzin, w których występuje problem przemocy.
- f) Uwzględnienie konieczności podejmowania działań ochronnych wobec osób starszych i niepełnosprawnych doznających przemocy.

3. Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez:

- a) Rozpowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, a w szczególności przeciwdziałania i ochrony przed aktami przemocy wobec dzieci i kobiet.
- b) Propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy, w tym wsparcie w działaniach alternatywnych innych podmiotów, służb i instytucji.
- c) Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujące zachowania nieagresywne, z uwzględnieniem ograniczenia wśród dzieci i młodzieży kontaktu z przemocą wirtualną.
- d) Udział w kampaniach społecznych mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz środowisku szkolnym.
- e) Prowadzenie wszelkich działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

4. Dążenie do podniesienia kompetencji służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez system szkoleń i zintegrowanie działań poszczególnych instytucji poprzez:

- a) Rozwijanie i umacnianie istniejącego interdyscyplinarnego systemu działań na rzecz pracy z rodzinami w których występuje problem przemocy.
- b) Organizowanie szkoleń i konsultacji dla przedstawicieli służb i instytucji pomocowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- c) Organizowanie spotkań przedstawicieli poszczególnych służb i instytucji pomocowych w celu poznania wzajemnych kompetencji, usprawnienia systemu przepływu informacji i ukierunkowania współpracy.
- d) Zapobieganie wypaleniu zawodowemu pracowników poprzez zapewnienie przedstawicielom służb i instytucji pomocowych wsparcia psychologicznego.

IV. Realizatorzy Programu

Realizacja założeń Programu jest działaniem podejmowanym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu przy udziale następujących służb i instytucji:

1. Urzędu Gminy i Miasta Węglińiec.
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu.
3. Placówek oświatowych z terenu gminy Węglińiec.
4. Placówek służby zdrowia z terenu gminy Węglińiec.
5. Komisariatu Policji w Pieńsku.
6. Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zgorzelcu.
7. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu.
8. Innych podmiotów zobligowanych do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania przemocy.
9. Społeczności lokalnej.

V. Termin realizacji Programu

Program jest kontynuacją założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2016 – 2018. Wdrażanie założeń niniejszego Programu rozpocznie się niezwłocznie po jego uchwaleniu przez Radę Miejską Węglińca i będzie kontynuowane do końca 2024 roku.

VI. Źródła finansowania Programu

Program finansowany będzie ze środków własnych Gminy i Miasta Węglińiec w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz dotacji celowych na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VII. Podsumowanie

Zwiększające się zainteresowanie zjawiskiem przemocy w rodzinie prowadzi do co raz to większej liczby placówek świadczących pomoc w tym zakresie, a wzrost kompetencji osób pomagających pozwala mieć nadzieję, że szanse uzyskania fachowej pomocy ciągle będą rosnąć. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, nie wypełnianie obowiązków domowych, trudności wychowawcze, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie oraz nie rzadko choroby natury psychicznej. Nadal wiele osób doznających przemocy zaprzecza istnieniu problemu w ich środowisku. Wynika to z wielu aspektów: wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne zdrowie i życie oraz brak gotowości do zmiany dotychczasowego trybu życia. Ponadto część błędnych przekonań będących w świadomości społeczeństwa powoduje, iż osoby doznające przemocy nie potrafią temu zjawisku zapobiec. Warto wskazać ponadto, że zakładanym efektem Programu jest merytoryczne wsparcie specjalistów na co dzień podejmujących pracę z osobami uwikłanymi w przemoc. Zakłada się, że poprzez wypracowanie i wdrożenie innowacyjnych form pomocy zwiększy się również wiedza i zakres możliwych oddziaływań pracowników socjalnych, służb mundurowych, psychologów, terapeutów. Większe zwrócenie uwagi na integrację rodziny odbywać się będzie przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu realizacji działań profilaktycznych oraz interwencyjnych. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nie powinno mieć miejsca, ponieważ nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc występuje od zawsze i dlatego należy podejmować wszelkie działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Niezmiennie istotna jest tutaj współpraca, zaangażowanie oraz wysiłek wszystkich służb, reagujących na problemy społeczne, ukierunkowany na przeciwdziałanie temu zjawisku i udzielaniu wsparcia.